

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА БЕОГРАДА

Година LXVII Број 32

22. мај 2023. године

Цена 265 динара

Градско веће Града Београда, на седници одржаној 22. маја 2023. године, на основу члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16), члана 54. Статута Града Београда („Службени лист Града Београда”, бр. 39/08, 6/10, 23/13 „Службени гласник РС”, број 7/16 – одлука УС и „Службени лист Града Београда”, број 60/19), члана 26. Закона о главном граду („Службени гласник РС”, број 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др. закон, 37/19 и 111/21 – др. закон), Одлуке о буџету Града Београда за 2023. годину („Службени лист Града Београда”, број 108/22), по претходно достављеној сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (број: 320-00-06840/2023-09 од 10. маја 2023. године) на Предлог измене Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Београда за 2023. годину, донело је

ИЗМЕНУ ПРОГРАМА

МЕРА ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ГРАДА БЕОГРАДА ЗА 2023. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Београд је главни и највећи град Републике Србије и простире се на укупној површини од 323.496 хектара. Регион Београда чине територијалне јединице, и то: насељена места (157), месне заједнице (276), катастарске општине (174), улице (8.603) и кућни бројеви (292.742). Територија града Београда је подељена на 17 градских општина, које имају своје локалне органе власти. Према статуту Града Београда из 2008. године, град Београд се састоји од 17 градских општина: 1) Барајево, 2) Вождовац, 3) Врачар, 4) Гроцка, 5) Звездара, 6) Земун, 7) Лазаревац, 8) Младеновац, 9) Нови Београд, 10) Обреновац, 11) Палилула, 12) Раковица, 13) Савски венац, 14) Сопот, 15) Стари град, 16) Сурчин и 17) Чукарица. Београд се простире на 323.496 хектара површине, при чему се уже градско подручје простире на 35.996 хектара. Укупан број становника у граду Београду, према попису из 2011. године, износи 1.659.440, а укупан број домаћинстава 606.433. Просечна густина насељености у Београду је 513 становника по km^2 . Најгушће насељена општина је општина Врачар са 19.628 становника по km^2 , док је најмања густина становништва у општини Сопот са 75 становника на km^2 .

Природни услови и животна средина: Заштита животне средине и побољшање еколошких аспеката живота у

великом граду захтева темељан плански рад и значајне инвестиције усмерене на отклањање низа слабости које су генерисане у прошлости. Регион Београда треба да у текућој деценији повећа простор заштићених подручја. Ургентни еколошки проблеми Београда чине питања: смањења потрошње фосилних горива и повећање искоришћавања обновљивих и континуалних извора енергије; интензивирање коришћења обновљивих извора енергије и повећање енергетске ефикасности; смањења емисије материја производа сагоревања у ваздуху; смањења буке; прераде отпадних вода; сакупљања и рециклаже отпада; рециклаже и збрињавања индустријског и опасног отпада. Београд се састоји из две природне геолошке целине. Прва је простор Панонске низије, а друга брежуљкасти терени Шумадије. Услед урбанистичког развоја, током протеклих времена, стање земљишта је добило типове који су настали утицајем економске и урбане активности људи. Са тог аспекта Београд има следеће типове земљишта: урбано-грађевинско; субурбано-грађевинско и мешовито земљиште; индустријско земљиште; комунално земљиште; пољопривредно земљиште; шумско земљиште; водно и ниско земљиште и деградирано земљиште. На подручју Београда забележена је тенденција увећања сезонских и годишњих температура ваздуха. Интензитет повећања температуре у Србији највећи је у зони Београда. У току протеклог столећа температура у граду је непрекидно расла. Средња температура прве деценије XX века била је 11,3 °C, док је температура последње деценије 12,5 °C. У последњих двадесет година уочљив је позитиван тренд годишње температуре ваздуха у Београду. Уколико се овакав тренд настави, постојећа и будућа вегетација на подручју Београда развијаће се у условима повишене температуре и смањене количине падавина у односу на досадашње прилике. Овакав тренд промена указује и на појачање летњих температурних екстрема на самом подручју града, што додатно отежава услове за развој вегетације. Овим климатским променама морају се прилагодити и планирани радови на пошумљавању, у првом реду кроз избор одговарајућих биљних врста. На подручју Београда шумске културе се простиру на преко 62 хиљада хектара. До деградације земљишта долази услед природних и антропогенних утицаја, пре свега еолске ерозије, клизишта, опадања порозности земљишта. На подручју Београда се под различитим врстама и степенима клизишта налази простор од око 377 km^2 . Земљиште на подручју Београда је изложено значајном процесу деградације услед испуштања загађујућих материја. Битан чинилац стања животне средине Београда представља квантитет и квалитет зелених површина. У зелену инфраструктуру града улазе: шуме, паркови, дрвореди, скверови, зелени коридори, посебни зелени комплекси и неуређене шуме. Укупна површина под шумама је 62.038 ha. У београдском региону

постоји разноврсна флора и фауна, где је посебна егзотична оаза два ратна острва, опкољена воденом површином ушћа Саве у Дунав, надомак најужег центра Београда. Укупно је забележено око 192 врста птица од којих се на самом острву гнезди око 40. Готово 97% свих забележених врста свргане су у различите категорије угрожености, већина је трајно заштићена законом, а неке су стални чланови црвене књиге не само Србије, већ Европе, па и света. Канал Велики Галијаш је природно мрестилиште риба.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Просечна густина насељености у Београду је 513 становника по km^2 . Најгушће насељена општина је општина Врачар са 19.628 становника по km^2 , док је најмања густина становништва у општини Сопот са 75 становника на km^2 . Број становника је у Београду током протеклих педесет пет година порастао са 942.190, колико је према попису било становника 1961. године, на 1.659.440 у 2011. години. Депопулација и неповољна старосна структура су најзначајније демографске карактеристике руралних подручја града Београда, насталих као последица интензивних процеса индустријализације и урбанизације централног градског подручја и појединих градских општина у послератном периоду. Поред наведеног периода индустријализације после Другог светског рата, почев од педесетих година, праћен је и интензивном деаграризацијом руралних подручја, миграцијама становништва претежно на релацији периферија-центар града, али и са пратећим трендом динамичних екстерних миграција. Укупан број домаћинстава у Београду износи 604.134. Највећи број домаћинстава налази се у општини Нови Београд и износи 81.073, а најмањи број у општини Сопот и износи 6.864, које су истовремено и најнасељенија, односно најмање насељена општина града. Просечан број становника по домаћинству на територији града Београда је три, при чему просечно домаћинство на општинама Врачар, Савски венац и Стари град чине два члана. Од укупног броја становника Београда 785.826, односно 47,35% је мушко, а 873.614, односно 52,65% је женско.

Број становника и густина насељености у градским општинама (Извор: Статистички годишњак Београда за 2020. годину)

	Површина (ha)	Број становника (попис из 2011)	Густина насељености (број становника на km^2)
Град Београд	323.496	1.659.440	513
Барајево	21.310	27.110	127
Вождовац	14.852	158.213	1.065
Врачар	287	56.333	19.628
Гроцка	29.955	83.907	280
Звездара	3.149	151.808	4.821
Земун	14.974	168.170	1.123
Лазаревац	38.351	58.622	153
Младеновац	33.900	53.096	157
Нови Београд	4.071	214.506	5.269
Обреновац	41.014	72.524	177
Палилула	45.059	173.521	385
Раковица	3.011	108.641	3.608
Савски венац	1.406	39.122	2.782
Сопот	27.071	20.367	75
Стари град	540	48.450	8.972
Сурчин	28.847	43.819	152
Чукарица	15.699	181.231	1.154

Диверзификација руралне економије: Период од 2010. до 2014. године обележило је продубљивање негативних тенденција на тржишту рада које су се испојиле под непосредним

утицајем глобалне економске кризе. То је само додатно потврдило емпиријску претпоставку о „рањивости” тржишта рада српске економије која се налази у транзицији дуже од две деценије. Током периода од 2010. до 2014. године, просечна годишња стопа раста формалне запослености на националном нивоу је била негативна и износила је -1,5%, док је у Београдском региону измерен просечан пад броја формално запослених од 1,9%. У београдском региону је чак дошло до раста формалне запослености код правних лица, што показује позитивна просечна годишња стопа раста од 0,2%, док, с друге стране, негативна стопа раста од 10,8% указује на драстичан пад броја приватних предузетника и запослених код њих у овом региону. У процесу диверзификације пољопривредних газдинстава додатни приходи који би могли да се остваре у домаћинству су од руралног туризма. Савремени начин живота, поготово за становнике из великих градова и урбаних средина ствара предуслов за развој руралног туризма. Потенцијал за улагање у развој туризма је категоризација смештајне понуде у сеоском домаћинству и угоститељска понуда са пратећим садржајима (етно-ресторани, етно села и етно-комплекси). За развој туристичке понуде веома су значајни природни ресурси, заштићена подручја Авале и Космаја, минералне и термалне воде бање Селтерс и Корачичка у Младеновцу, бања Овча, језера Дубоки поток, Очага, шуме Бојчинска, Липовачка, Губеревачке шуме, обала Саве са Наутичким селом, Бисер, разнолико културно-историјско наслеђе, археолошко налазиште „Бело брдо” у Винчи, космајски манастири, Манастир Фенек, старе чаршије, цркве брвнаре у Барајеву и Лазаревцу, Матића кућа у Барајеву, спомен-костурница у Лазаревцу и др. Копови Колубаре и ТЕНТ Обреновац су изузетни потенцијали за развој понуде индустријског туризма. Упознавање са старим занатима, обука за припрему традиционалних оброка и зимнице као и боравак деце у образовним фармама значајно би додатно запослили локално становништво и увећало приходе. Током периода од 2010. до 2014. године, како је претходно напоменуто, уочава се непрекидан благи пад запослености све до 2015. године, када се уочава значајан нагли скок запослености. Тренд незнатног смањења запослености је настављен у 2016. години у односу на 2015. годину, где је запосленост пала за 0,1%. Међутим, у 2017. години се уочава раст запослености у односу на 2016. годину за 3,5%, а раст запослености се наставља и у 2018. години, где је број запослених лица у односу на 2017. годину порастао за 26.443 запослена. У 2019. години, приметно је повећање запослености у односу на 2018. годину, и то за 24.123 запослена лица, а незапосленост је смањена у односу на 2018. годину за 10.157 лица. У 2020. години, уочава се веома благи раст запослености, са 742.122 запослених у 2019. години, на 759.044 у 2020. години.

Формална запосленост у београдском региону према словним субјектима, 2010–2020. година (Извор: Статистички годишњак Београда за 2018. и 2020. годину)

	Укупно	Правна лица	Предузетници
2010	596.801	469.006	127.795
2011	576.904	461.203	115.702
2012	566.806	468.706	98.101
2013	562.992	472.172	90.820
2014	559.231	469.961	89.270
2015	670.296	597.193	69.976
2016	669.845	593.146	73.581
2017	691.555	609.082	79.459
2018	717.998	629.921	85.349
2019	742.122	649.860	89.774
2020	759.044	665.318	91.406

Рурална инфраструктура: Одредбама Закона о територијалној организацији Републике Србије, руралне области су све територије насељених места осим градова који представљају економски, административни, географски и културни центар ширег подручја и имају више од 100.000 становника. Према дефиницији ОЕСД руралне општине/ градови имају густину становништва испод 150 становника по km^2 . Град Београд се састоји од 17 градских општина међу којима су и општине са мање од 150 штампано из платформе за програме подршке становника по km^2 и то Сопот и Барајево. Градске општине Младеновац и Лазаревац имају незнатан број становника више од максималног броја становника по km^2 који је ефиницијом одредио ОЕСД. Такође, већина руралних општина које су пре измене статута Града Београда имале статус приградских општина карактеришу одлике подручја која нису урбана. Рурална подручја високо су зависна од пољопривреде, затим прехранбене индустрије, рударства и енергетике у појединим општинама као што су Обреновац и Лазаревац. Учешће услужних делатности, и посебно кварталног сектора у структури руралне економије значајно је мање изражено. Територију града Београда, утврђену законом, чине насељена места, односно подручја катастарских општина које улазе у састав града. У оквиру законом утврђене територије града, образоване су градске општине чије подручје чине насељена места, односно подручја 174 катастарске општине које улазе у њен састав. Градске општине града Београда су: Барајево, Вождовац, Врачар, Гроцка, Звездара, Земун, Лазаревац, Младеновац, Нови Београд, Обреновац, Палилула, Раковица, Савски венац, Сопот, Стари град, Сурчин и Чукарица. Са преко 140 насеља, од којих нека имају значај европске метрополе (Београд), неке субрегионалног центра у Србији (Обреновац, Лазаревац, Младеновац), неколико мањих урбаних центара, па све до великог броја сеоских и полуурбаних насеља, град Београд као метрополу и део региона одликује велика разноликост. С обзиром на то да у Београду постоје општине у којима је изражена пољопривредна производња, три општине су се издвојиле применом ОЕСД класификација руралности (ОЕСД дефиниција руралности: рурална насеља су она са густином насељености испод 150 становника/ km^2). По тој класификацији, општине Барајево, Сопот и Сурчин у Београду подведене су под руралне области. 96,4% домаћинства има телевизор, мобилни телефон има 97,7 становништва, приступ интернету од куће 89,7% домаћинства. Персонални рачунар има 85,4% домаћинства. Укупна дужина разводне мреже за снабдевање електричном енергијом је 25.804 km . Укупна дужина разводне мреже јавног осветљења је 5.083 km . Укупна дужина гасоводне разводне мреже је 1.540 km . Укупна дужина водоводне мреже је 7.122 km , а укупна дужина мреже јавне канализације је 2.190 km . Укупни број пијаца је 63, које се простиру на 440.448 m^2 . Сточних пијаца има шест, и простиру се на површини од 66.309 m^2 , јавних базена и купалишта има 37.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Према подацима Статистичког годишњака Републике Србије, у 2021. години, на територији града Београда налази се укупно 153.585 хектара коришћеног пољопривредног земљишта, што чини 47% укупне територије града Београда. Од укупне површине коришћеног пољопривредног земљишта обрадиво пољопривредно земљиште – оранице и баште обухватају 122.590 хектара или 80%, воћњаци, виногради, расадници и остали стални засади обухватају 15.988 хектара или 10%, и ливаде и пашњаци обухватају 11.745 хектара или 8%. Структуру обрадивих

површина на територији Београда чине: оранице и баште са 80%, воћњаци и виногради са 10%, и ливаде и пашњаци са 8% укупних обрадивих површина. Београдски регион се састоји од 17 општина, оне се међусобно разликују по површини пољопривредног земљишта коју заузимају, али и по структури. Према подацима пописа пољопривреде из 2012. године, највећу површину коришћеног пољопривредног земљишта има општина Обреновац, са 22.940 хектара. У Београду постоје општине које су географски лоциране у центру града као што су Врачар, Стари град и Савски венац и као такве немају пољопривредне површине. Највише обрадивих пољопривредних површина има у Обреновцу, а затим на Палилули, у Младеновцу и Лазаревцу. Оранице и баште су највише заступљене у општини Палилула, док се у Гроцкој становништво највише бави узгајањем разних врста воћа. Пашњаци, као врста необрадивог земљишта погодног за развој сточарства доминирају у општини Чукарица. Република Србија је у 2021. години располагала са 3.506.075 хектара коришћеног пољопривредног земљишта, при чему се 4,38% налазило у београдском региону. У београдском региону је у 2021. години засејано 122.590 хектара обрадиве пољопривредне површине. Жита се сеју на највећем делу површине (82.654 ха или 67%), затим следи крмно биље (21.298 ха или 17,4%), индустријско биље (12.508 ха или 10,2%), поврће, бостан и јагоде (3.518 ха или 2,83%), шећерна репа (1.068 ха или 0,87%), кромпир (676 ха или 0,55%), махунарке (278 ха или 0,23%), цвеће (45 ха или 0,04%), остали усеви на ораницама и баштама (97 ха или 0,079%), и угари (448 ха или 0,36%). Према Анкети о структури пољопривредних газдинстава из 2018. године, у Београду постоји 30.033 пољопривредних газдинстава. Појединачних података за градске општине немамо. Према попису пољопривреде из 2012. године, највећи број газдинстава се броји у Обреновцу, Младеновцу, Лазаревцу и Гроцкој. Доминирају газдинства са малим бројем чланова, односно једно до два лица. Подручје града Београда припада двома природним целинама: Панонској низији на северу и брежуљкастим теренима Шумадије на југу. У геолошко-геоморфолошком смислу, на подручју града Београда присутне су следеће основне категорије терена: нискоравничарски терени флувијалног генетског типа (алувијалне заравни Саве, Дунава, Тамиша и Колубаре, и доњих делова њихових притока, алувијално-барски терени, речно-терасне заравни и алувијално-пролувијални терени); еолске и еолско-акватичне заравни Срема; – Терени неогеног подбрђа; брдско-планински терени и геотехнички терени, тј. терени формирани антропогеном делатношћу. Према интензитету обраде могу се издвојити интензивно и екстензивно обрађиване пољопривредне површине, међу којима се даље уочавају посебне специфичности у зависности од типа предела коме припадају (лесна зараван, алувијална зараван, подбрђе и брдско-планинско подручје). Од значајних проблема који се односе на угрожавање квалитета пољопривредног земљишта могу се навести следећи: пренамена пољопривредног земљишта (најчешће неконтролисана) у грађевинско индустријско земљиште; старост и угроженост насипа за заштиту од поплава; недовољно развијени системи за одводњавање и наводњавање; неадекватна примена пестицида и вештачких ђубрива, као и коришћење воде неодговарајућег квалитета за наводњавање. Најплоднија земљишта налазе се северно од Саве и Дунава, у Панонској равници и у околини Обреновца. Преко 50% укупног пољопривредног земљишта налази се у општинама: Обреновац, Палилула, Младеновац и Лазаревац, док пољопривредне производње нема у општинама Стари град, Савски венац и Врачар. Површине пољопривредног земљишта на територији града Београда према катастарским класама и културама су врло хетерогене, од чега зависе и производне особине овог земљишта. Највеће учешће према кате-

горијама коришћења пољопривредног земљишта у државној својини имају њиве (78,34%) које су истовремено и најпогодније за давање у закуп. Укупна наводњавана површина је 6.109 ha или 4,5% од укупно коришћене површине. Од тог броја 61,1% се наводњава површински, 14,7% орошавањем и 24,2% кап по кап. На подручју свих општина које припадају Београду наводњавање се примењује на индивидуалним пољопривредним газдинствима за већину малих система за наводњавање (углавном методом капања и орошавања) у затвореном простору (пластеници и стакленици), одакле стиже највећа количина поврћа на градске пијаци. Површина земљишта обухваћена системом за одводњавање у региону Београда је 115.350 ha, при чему се око 65.000 ha односи на земљиште које се користи за пољопривредну производњу. Од укупне површине обухваћене системом за одводњавање око 29% укупне површине и 43% коришћеног пољопривредног земљишта је стварно одводњавано. Одводњавање земљишта се може вршити каналима за одводњавање или испумпавањем. Укупна површина територије београдског региона је покривена каналима за одводњавање у дужини од 1.060 km у 2013. години, што је више у односу на претходне две године када су се канали протезали на 878 km. На територији града Београда је у 2013. години постојало 27 црпних станица које су служиле за одводњавање. Одређени број станица је реверзибилног карактера и може се користити и за наводњавање у сушним периодима. Хидромелиорациони системи на територији Београда се налазе у оквиру пет мелиорационих подручја. Према Оперативном плану за одбрану од поплава Србије за 2013. годину, укупна дужина каналске мреже на поменути подручјима износи 1.836,4 km. Реципијенти подручја, под називом: Београд Дунав 1, Београд Дунав 2, Београд Сава 1, Београд Сава 2 су Дунав, Тамиш и Сава. Системи мелиорационог подручја Београд Морава за реципијенте, осим Саве, имају и реку Колубару, Топчидерску реку, Бељаницу, Турију, Пештан, Лукавицу.

Вишегодишњи засади: За Београд воћарско-виноградарска производња представља значајан сектор пољопривредне производње, као и значајан извор сировине за прерађивачку индустрију. У свим општинама града Београда, са изузетком општина Савски венац, Врачар и Стари град, у којима не постоје услови за ову производњу, заступљена је воћарска производња. Повољнији су услови у општинама јужно од Саве и Дунава, где ова производња има већи интензитет. У производњи је заступљено јабучасто, језграсто, коштичаво, јагодичасто воће, као и грождје. Према Статистичком годишњаку Београда за 2020. годину, укупна површина под воћем у 2020. години је 16.414 ha. Код засада воћа најзаступљеније је коштичаво воће са 11.164 ha, односно 68% од укупне површине засада воћа. Шљива је најзаступљеније коштичаво воће по површини засада са 3.483 ha, односно 31,2% од укупне површине коштичавог воћа, док вишња са 1.204 ha учествује са 10,8%. Јабучасто воће се гаји на површини 3.071 ha, и учествује по засађеној површини са 20% од укупних површина под воћем. Јабука по засађеној површини у оквиру групе јабучастог воћа са површином од 2.476 ha, учествује са 81%. Најмање је заступљено језграсто воће, односно орах и лешник, који по површини засада од 818 ha, учествују са свега 5%. Значајна је и производња јагодастог воћа, односно јагода, малина и купина, на укупној површини од 1.866 ha. Од укупне површине под воћем, на 14.961 ha се примењује плантажни начин узгоја, а на 1.453 ha екстензивни. Производња грождја се обавља на око 701 ha. Остало добичаство воче се гаји на површини од 136 ha. Од осталог јабучастог воћа, крушка се гаји на површини од 403 ha, а дуња на 192 ha. Од осталог коштичавог воћа, вишња се гаји на 1.204 ha, трешња на 1.469 ha, кајсија на 2.547 ha, бресква на 1.717

ha, нектарина на 744 ha. Од језграстог воћа, ораси се гаје на 214 ha, а лешници на 604 ha. Од јагодастог воћа, малина се гаји на 786 ha, а купина на 97 ha. Јагода се гаји на 983 ha. Остали стални засади се налазе на површини од 7 ha.

Сточни фонд: Сточарска производња на територији града Београда има велики значај, који се огледа пре свега кроз производњу сточарских производа који служе за исхрану становништва (млеко, јаја, мед и вуна). Према подацима публикације Статистички годишњак Београда 2020. године, у 2020. години на територији града Београда је било 46.107 грла говеда, 143.785 свиња, 69.595 оваца, 704.841 комад живине, 7.115 коза, и 80.113 кошнице. Производња крављег млека у 2020. години је 102.308 литара, што је повећање за око 500 литара у односу на 2019. годину, производња јаја је у 2020. години 63.132, што је за 600 комада мање у односу на 2019. годину; производња меда је 476 t, а вуне је 112 t. Сточарство је значајно и као сировинска основа за прехранбену индустрију. Развој сточарства је од значаја и за развој пратећих индустрија – производње сточне хране, индустрије машина и опреме за пољопривредну производњу и сл. Зависно од природних услова, структуре коришћених пољопривредних површина, економске ситуације и структуре становништва, које утичу на развој сточарства, у појединим општинама су у мањој или већој мери развијене поједине линије сточарске производње. Говедарство (37,13%) је највише заступљено у општини Палилула, а за њом следе Обреновац (18,14%) и Младеновац (12,46%). Свињарством се највише баве становници општине Обреновац (27,65%) и Палилула (19,04%), док се овце највише гаје у Лазаревцу (24,01%). Гајење живине је исплативо за становнике приградских општина што се може видети на основу њихове бројности. Било да се гаји за сопствене потребе или је намењена за даљу продају, живина је најбројнија у Младеновцу (28,33%), Сурчину (18,83%) и Обреновцу (12,22%). Пчеларство представља малу, али изузетно атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда ЕУ. Различите врсте меда које потичу са географског подручја Србије су високог квалитета и у укупном економском обиму пољопривредне производње пчеларска производња учествује са 0,5%. Према Статистичком годишњаку Београда за 2020. годину, у 2020. години територији града Београда има укупно око 80.133 кошница. Највећи део друштвеног производа пољопривреде и рибарства града Београда се остварује из приватне својине, која има све већи значај за формирање друштвеног производа пољопривреде. Аквакултура се обавља у пастрмским и шаранским рибњацима. Пастрмски рибњаци су лоцирани у брдско планинским крајевима, а шарански у равничарским. Потенцијал повећања производње пастрмки је ограничен ресурсима чистих водених токова, док је потенцијал за развој шаранског рибарства тако рећи неограничен. У 2012. години је произведено 7,66 хиљада тона рибе у објектима за аквакултуру. У том периоду је увезено 32.757 тона, док је извезено 562 тоне производа рибарства. У структури сточног крмног биља у периоду од 2013. године до 2020. године доминира производња кукуруза за силажу, следи производња луцерке и детелине. У 2020. години, производња кукуруза за силажу је била 91.250 t, производња луцерке је била 86.874 t, производња детелине 22.718 t.

Механизација, опрема и објекти: Пољопривредни произвођачи схватају да низак ниво опремљености газдинстава механизацијом представља ограничавајући фактор развоја пољопривреде. Број трактора је индикатор који указује на развијеност пољопривредне производње, пре свега земљорадње у београдским општинама. Према Анкети о структури пољопривредних газдинстава из 2018. године,

на територији града Београда укупно има 25.261 властити двоосовински трактор, и 6.557 једноосовинских трактора, комбајна 2.953, а према Попису пољопривреде из 2012. године, број прикључних машина је 74.812. Укупан број објеката за смештај стоке је 59.146, објеката за смештај пољопривредних производа на газдинству: кошева за кукуруз је 17.765, амбара је 8.217 и силоса је 193, објеката за смештај пољопривредних машина и опреме на газдинству је 13.920, сушара је 231, објеката за силажу на газдинству је 636, хладњача 192, стакленика 146 и пластеника 4.994. Према расположивим подацима Привредне коморе Београда, млинска индустрија Београда има довољно капацитета за смештај и прераду пшенице – силосе и подна складишта укупног капацитета од 200.000 t на годишњем нивоу. Млински капацитети на нивоу Београда износе око 160.000 t. Откуп пшенице ће зависити искључиво од финансијске способности млинске индустрије која купује пшеницу за сопствене потребе. Од значајнијих пољопривредних предузећа на територији града Београда која се између осталог баве производњом и прерадом ратарских производа или су њихови велики потрошачи треба издвојити следећа: Компанија Ал Дахра (раније ПКБ Корпорација); Београдска пекарска индустрија; Клас а. д.; Житопродукт; Драган Марковић а. д.; Колубара услуге; Штарк; Институт за кукуруз Земун поље; Институт за сточарство Земун; „Маковица” а. д. и други. Ова пољопривредна предузећа и задруге располажу великим обрадивим површинама, механизацијом, стручним кадром и смештајним капацитетима који омогућају адекватну организацију производње и постизање значајних приноса у ратарској производњи. Простор за складиштење стајњака условљен је типом стајњака, његовом наменом и количином. Дневна количина стајњака који крава произведе зависи од начина држања, као и исхране. Стајњак се пакује у висине од око два метра, где би запремина чврстог стајњака износила око 800kg/m³. За разлику од чврстог стајњака, складиштење течног стајњака је нешто захтевније јер изискује јаму изграђену од непропусног материјала, транспорт од штале до јаме системом канала, нагиба, употребом пумпи и цистерни као и другом пратећом опремом. Чврсти и течни стајњак се користи за ђубрење њива, односно побољшања структуре земљишта. Предност течног стајњака у односу на чврсти, је и у његовој употреби за производњу биогаса, што изискује додатне грађевине и пратећу опрему.

Радна снага: Број пољопривредних газдинстава према попису пољопривреде из 2012. године је 33.244, а 2018. године, а према подацима Анкети о структури пољопривредних газдинстава из 2018. године, тај број је 30.033. Менаџери (носиоци) пољопривредних газдинстава су 4.477 жене, а 28.767 мушкарци. Квалификација менаџера (носилаца пољопривредног газдинства) односно доносилаца одлука на пољопривредним газдинствима је таква да радно искуство из пољопривредне праксе има 18.337. Неповољна је старосна структура на газдинствима. Међу општинама које имају карактеристике руралних подручја, највеће учешће старијих од 50 година имају газдинства у општинама Сопот и Гроцка, а најмлађа популација регистрована је на газдинствима у општинама Лазаревац, Младеновац и Обреновац. Према анкети пољопривреде из 2018. године, специјализованих газдинстава за ратарство је 6.759, специјализованих газдинстава за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре је 998, специјализованих газдинстава са сталним засадима (винова лоза и воће) 5.157, специјализованих газдинства за узгој стоке на испаша (говеда, овце, козе) је 1.022, специјализована газдинства за узгој свиња и живине је 1.575.

Структура пољопривредних газдинстава: Према Анкети о структури пољопривредних газдинстава из 2018.

године, у Београду је забележено 30.033 пољопривредних газдинстава, а према подацима управе за трезор на територији града Београда има 26.700 регистрованих активних пољопривредних газдинстава Појединачне податке о броју газдинстава по градским општинама из анкете немамо. Пописом пољопривреде 2012. године у Београду је забележено постојање 33.244 пољопривредних газдинстава, од чега: у Обреновцу 5.536, Младеновцу 5.221, Лазаревцу 4.831, Гроцкој 4.043, Сопоту 2.708, Барајеву 2.668, Сурчину 2.131, Палилули 1.705, Вождовцу 1.675, Чукарици 1.326, Земун 889, Звездари 224, Раковици 202 и Новом Београду 85, док поједине градске општине попут Врачара, Савског венца и Старог града немају пољопривредних газдинстава на својој територији. Од укупног броја регистрованих пољопривредних газдинстава породично пољопривредно газдинство чини 99,5%, а правна лица и предузетници 0,5%. У табели која следи дат је приказ газдинстава у Београду према броју чланова и стално запослених. Посматрајући добијене податке може се приметити да доминирају газдинства са малим бројем чланова, односно једно до два лица. Највише таквих газдинстава има у Обреновцу, Младеновцу и Лазаревцу. Следе пољопривредна газдинства која имају нешто више чланова, од три до четири лица. Највише таквих је у Младеновцу, а затим у Обреновцу, Лазаревцу и Гроцкој. Највише газдинстава која броје седам и више лица има у Младеновцу, а следе их газдинства у Палилули, Обреновцу и Лазаревцу.

Газдинства према броју чланова и стално запослених на газдинству

Општина	Укупно	1-2 члана	3-4 члана	5-6 чланова	7 и више чланова
Барајево	2.688	1.947	655	53	3
Вождовац	1.675	1.278	373	21	3
Врачар	0	0	0	0	0
Гроцка	4.043	2.702	1.162	170	9
Звездара	224	182	37	4	1
Земун	889	652	213	17	7
Лазаревац	4.831	3.257	1.367	196	11
Младеновац	5.221	3.195	1.724	280	22
Нови Београд	85	58	24	3	0
Обреновац	5.536	3.699	1.614	212	11
Палилула	1.705	1.243	381	62	19
Раковица	202	170	25	4	3
Савски венац	0	0	0	0	0
Сопот	2.708	1.966	662	75	5
Стари град	0	0	0	0	0
Сурчин	2.131	1.709	377	36	9
Чукарица	1.326	1.065	230	28	2
Чукарица	1.326	1.065	230	28	3
Укупно Београд	33.244	23.123	8.844	1.171	106

Производња пољопривредних производа: град Београд као развијен индустријски и трговачки центар, без обзира што има релативно велике површине плодног пољопривредног земљишта и повољне природне услове за бављење пољопривредом, има веома мали проценат становништва које се бави искључиво пољопривредном производњом. У складу с тим, као и под утицајем општих политичких и економских услова, део укупног друштвеног производа који се остварује из делатности пољопривреде веома је мали. Ратарска производња по свом обиму, структури и сложености представља један од најзначајнијих сектора пољопривредне производње на нивоу града Београда која такође представља и један од најважнијих фактора прехрамбене ста-

билности и сигурности града. На територији града постоје одговарајући услови за организовање ратарске производње поготову у општинама које се налазе северно од Саве и Дунава, где су парцеле знатно веће у односу на парцеле општина које се налазе јужно од ових река, где је терен више брежуљкаст и погоднији за воћарску производњу. Међутим, целокупну ратарску производњу карактерише недостатак средстава за финансирање текуће производње и све веће смањење расположивих обрадивих површина услед неконтролисаних промена намене пољопривредног земљишта. Према подацима Статистичког годишњака Републике Србије из 2022. године, у 2021. години, у београдском региону је укупно 122.590 ha под ораницама и баштама. У 2021. години на територији града Београда ратарска производња се одвијала на 119.027 ha, односно на 97.09% површина. Од ратарских култура доминирају површине под житарицама са 67.4%, затим површине под сточним крмним биљем са 17.37%, а најмање ораничних површина се налази под махунаркама, свега 0,002%. Од житарица највише је површина под кукурузом 39.918 ha и пшеницом 29.676 ha. Од повртног биља у 2021. години паприка заузима 430 ha, парадајз 807 ha, јагоде на 995 ha. Од индустријског биља у 2021. години, највеће површине су под сојом 9.135 ha, шећерном репом 1.068 ha и сунцокретом 2.438 ha. Тренутно на територији Београда мали број произвођача (индивидуалних газдинстава и предузећа) има сертификовану органску производњу, и то углавном у области ратарства, повртарства, воћарства, као и прераде воћа. Имајући у виду висок раст иностране тражње за органским производима, близину, величину и потенцијал тржишта Београда, више цене ових производа у односу на производе хемијски третиране, као и веома повољне еколошке услове за органску производњу у појединим општинама града (пре свега Сопот и Барајево), један од начина развијања конкурентности целокупног пољопривредног сектора Београда јесте већа оријентација произвођача на органску производњу. Према подацима публикације Секретаријата за управу – Сектора за статистику „Београд у бројкама 2020“, производња крављег млека у 2020. години је 102.308 литара, што је повећање за око 500 литара у односу на 2019. годину, производња јаја је у 2020. години 63.132 што је за 600 комада мање у односу на 2019. годину; производња меда је 476 t, а вуне 112 t. Исти извор наводи да на територији града Београда у 2020. години има 80.113 кошница. Највећи део друштвеног производа пољопривреде и рибарства града Београда се остварује из приватне својине, која има све већи значај за формирање друштвеног производа пољопривреде. Аквакултура се обавља у пастрмским и шаранским рибњацима. Пастрмски рибњаци су лоцирани у брдско планинским крајевима, а шарански у равничарским. Потенцијал повећања производње пастрмки је ограничен ресурсима чистих водених токова, док је потенцијал за развој шаранског рибарства тако рећи неограничен. У 2012. години је произведено 7,66 хиљада тона рибе у објектима за аквакултуру. У том периоду је увезено 32.757 тона, док је извезено 562 тоне производа рибарства.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: Према подацима са сајта Задружног савеза Србије, на територији града Београда регистрована је само једна земљорадничка задруга и један задружни савез. Задруге се срећу са следећим проблемима: нерешено питање власничких односа над имовином у задругама (нерешени власнички односи представљају велику препреку за успешније пословање задруга); непоштовање задружних принципа и задружних вредности у раду задруга (пословање задруга по задружним принципима је обавеза прописана од стране Међународног задружног савеза и Закона о задругама); непостојање задружне ревизије

(Задружна ревизија је прописана законом и односи се на контролу примене задружних принципа у пословању задруге, као и контролу пословања задруге уопште. Та законска одредба се не поштује, а уз то и не постоје лиценцирани задружни ревизори); отежан приступ задруга тржишту капитала (банкарски кредити за финансирање пољопривредне производње и инвестиције у пољопривреди су крајње неповољни); недовољна обухваћеност задруга мерама аграрне политике Србије (задруге су мали корисници средстава аграрног буџета); финансијска исцрпљеност и неликвидност задруга (хронична несташница сопствених обртних средстава за набавку репроматеријала и заснивање пољ.производње); смањење обима промета роба и услуга у задругама (значајан промет пољопривредних производа преко 30%, пре свега воћа и поврћа и живе стоке обавља се преко купаца у тзв. сивој зони и представља крајње нелојалну конкуренцију задругама у пословима који су њихова основна делатност). Такође, присутна је даља девастација задружне имовине кроз примену оспорених одредби Закона о стечају. Новим законом о задругама који је ступио на снагу 7. јануара 2016. године, држава и Град стимулишу формирање задруга, омогућена је лакша регистрација задруга и омогућено је боље пословање задруга. Податак о броју удружења пољопривредника на територији града Београда немамо.

Трансфер знања и информација: Трансфер знања у области пољопривреде спроводи се кроз систем формалног образовања свих нивоа (од средњег образовања до докторских студија), путем различитих врста обука организованих од стране образовних и истраживачких установа и организација, Пољопривредне саветодавне стручне службе (у даљем тексту: ПССС-а), приватних привредних друштава, пројектних јединица, медија итд. Саветодавни систем у пољопривреди обухвата 36 ПССС: 23 на подручју уже Србије, чији рад је под мониторингом Министарства пољопривреде и заштите животне средине (у даљем тексту: МПЗЖС) и 12 ПССС и Енолошка станица чији рад је под мониторингом Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство. За трансфер знања и пружање подршке пољопривредним произвођачима на територији града Београда задужена је Пољопривредна саветодавна и стручна служба Младеновац, д.о.о. са шест запослених пољопривредних инжењера. Територијално ПССС Младеновац покрива територије општина: Младеновац, Сопот, Лазаревац, Барајево, Вождовац, Чукарица и Раковица. Институт за примену науке у пољопривреди (ИПН) Београд такође обавља велики број делатности у циљу подизања нивоа знања пољопривредних саветодаваца и пољопривредних произвођача и примене научних достигнућа у пољопривредној производњи и развоју села. ИПН прати активности и врши координацију рада Пољопривредне саветодавне и стручне службе Србије. Организовани трансфер знања преко ПССС и ИПН стиже до релативно малог броја корисника. Корисници често информације прихватају са резервом и ретко се усуђују да инвестирају сопствена средства у стицање нових знања и вештина. Могућности које пружају приватно-јавна партнерства у домену креирања и трансферу знања и технологија, као и већег укључивања других актера (задруга, приватних консултантских привредних субјеката и агенција, невладиног сектора и других) нису довољно искоришћене. Последњих неколико година, Секретријат за пољопривреду Града Београда, за пољопривреднике са територије града, организује стручне обуке из области пчеларства и органске производње, а у 2022. године је поред поменутих обука, организована и реализована и обука из области воћарства. Секретаријат за пољопривреду има у плану да и наредних година организује и реализује стручне обуке из различитих области пољопривреде, као вид помоћи пољопривредним произвођачима, који ће стечена знања имплементирати у свој процес пољопривредне производње.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	450.600.500,00	80	1.550.000,00	0,00
2.	Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	304	0,00	0	0,00	0,00
	УКУПНО		450.600.500,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	19.300.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		19.300.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет		Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)		469.900.500,00
Планирана средства за директна плаћања		0,00
Планирана средства за кредитну подршку		0,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја		450.600.500,00
Планирана средства за посебне подстицаје		19.300.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја		0,00
Пренете обавезе		0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Циљна група су регистровани пољопривредни произвођачи са територије града Београда који имају формиране заседе воћа али не располажу противградном мрежом и системом за наводњавање, жичаном оградом или маказама за орезивање воћа, усисивачима за убирање језграстог воћа, прикључним машинама и тракторима, регистровани пољопривредни произвођачи који се баве биљном производњом у затвореном или на отвореном простору, регистровани пољопривредни произвођачи који се баве производњом меда и производа од меда, регистровани пољопривредни произвођачи који се баве сточарством у циљу повећања производње млека и меса, боље снабдевености тржишта града Београда месом, млеком

и млечним производима, унапређење генетског потенцијала, укрупњавање стада као и повећање броја грла специјализованих раса говеда, коза и оваца, модернизација опреме која се користи у сточарској производњи, као и регистровани пољопривредни произвођачи који се баве ратарском производњом, а који испуњавају услове за набавку тифона, нових трактора и прикључних машина, у циљу јачања конкурентности пољопривредних газдинстава и модернизације застареле пољопривредне механизације. Након реализовања мера очекује се значајно повећање приноса како квантитативно, тако и квалитативно, који ће кориснику омогућити увећан и редован извор прихода, омогућиће ширење постојећих капацитета, модернизацију производње, конкурентност, јачање руралне економије.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Информисање корисника о могућностима које програм пружа ће се вршити емитовањем полчасовних специјализованих емисијама из области пољопривреде, презентацијом програма електронским и штампаним средствима јавног информисања као и путем интернета, односно на званичном сајту Града Београда и друштвеним мрежама. Емисијама, вестима и репортажама, вршиће се најавна активности у вези са Програмом мера као и презентација постигнутих резултата. Планиране су трибине за пољопривредне произвођача, које ће се одржати у просторијама градских општина које имају на свом подручју значајну пољопривредну производњу и пољопривредна газдинства која чине циљну групу за реализацију мера. Такође, редовно ће бити обавештаване пољопривредне стручне службе и представници општинских управа о припреми и реализацији Програма мера у циљу информисања пољопривредника. Део трибина где смо пољопривреднике упознали са Програмом мера за ову годину, одржан је у децембру месецу 2022. године, у неколико градских општина.

Мониторинг и евалуација: Надзор реализације Програма мера вршиће представници Секретаријата за пољопривреду и чланови комисија за утврђивање испуњености услова и доделу подстицајних средстава. Надзор и евалуација ће се вршити непосредним увидом у реализацију мера из Програма мера на терену. Мониторинг је предвиђен текстом јавног позива за доделу подстицајних средстава као и уговором који закључује заменик начелника Градске управе, секретар Секретаријата за пољопривреду и корисник средстава и односи се на могућност вршења контроле без претходне најаве у периоду који се односи на време у којем корисник не сме да отуђи предмет инвестиције. Такође, предмет надзора је и функционалност предметне инвестиције. Евалуација је такође предвиђена текстом јавног позива за доделу подстицајних средстава као и поменути уговором и односи се на обавезу корисника средстава да на захтев даваоца средстава достави Секретаријату за пољопривреду податке о врсти културе и сорте које ће се гајити, остварен принос и приход који се остварује по јединици површине као и обим пласмана остварене производње на тржишту.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.1.1. Образложење: Техничко-технолошка опремљеност пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава регистрованих на територији града Београда, као и опрему, технологију и јачање производног ланца. Највећи део планираних буџетских средстава је управо намењен расту конкурентности. Релативно мале површине којима располаже газдинства условљавају интензивну пољопривредну производњу која обезбеђује висок приход по јединици површине. Газдинства која се баве производњом ратарских усева, поврћа, воћа, пчеларских и других производа, газдинства која се баве сточарством, производњом млека на газдинству, карактерише специјализована производња а кључни проблем овог сектора је недостатак средстава за заснивање интензивне производње у заштићеним условима, недостатак средстава за куповину пчеларске опреме која ће олакшати производњу меда и других пчелињих производа, средстава за обнову застареле пољопривредне механизације и

куповину нове, за набавку квалитетних грла стоке, опреме за сточарство, набавку опреме за обављање воћарске производње, набавка опреме за обављање повртарске производње у затвореном простору, и набавку опреме за наводњавање у свим производним областима биљне производње. Производња меда и пчелињих производа не захтева велику површину пољопривредног земљишта, али захтева и висок ниво знања па је овде неопходна едукација. Мера инвестиције у материјална средства пољопривредних газдинстава подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости.

2.1.2. Циљеви мере: Мера инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости. Сектор – Млеко и сектор Месо. Зависно од природних услова, структуре коришћења пољопривредних површина, економске ситуације и структуре становништва, и осталих фактора који утичу на развој сточарства, у појединим општинама су у мањој или већој мери развијене поједине линије сточарске производње. Сточарска производња на територији града Београда има велики значај, који се огледа пре свега кроз производњу, продају на домаћем тржишту и извоз сточарских производа који служе за исхрану становништва (месо, млеко, јаја, мед и вуне). Сточарство је значајан извор сировина за прехранбену индустрију. Развој сточарства је веома битан и за развој пратећих индустрија – производње сточне хране, индустрије машина, опреме за пољопривредну производњу и сл. Кључни проблем овог сектора огледа се у константном смањењу броја грла стоке, као и смањењу количине произведеног и откупљеног млека и меса, као и застарелост пољопривредне механизације која се користи у сточарству. Сектор – Воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће. Иако ова газдинства карактерише специјализована производња, кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа, недовољна едукација и недовољна примена савремене опреме и технологије производње, као и застарелост механизације. Просечна површина пољопривредног земљишта којим располаже пољопривредно газдинство на територији града Београда износи око 4,7 ha. Високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене пољопривредних производа, доводе до ниског нивоа профита, а самим тим и до немогућности инвестирања у нове капацитете. Низак степен образовања и стручне оспособљености ствара потешкоће када је реч о правилној употреби савремене опреме и коришћењу инпута, примени савремених метода у производњи поврћа и воћа у заштићеним условима као и начина наводњавања. На територији града релативно мали број газдинстава се бави производњом цвећа и то пре свега у заштићеном простору. То су углавном уско специјализована газдинства која су добро организована и сарађују међусобно по питању заједничке набавке инпута производње и пласмана производа. Сектор – Пчеларство – Пчеларство представља изузетно атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда Европске уније. Мед са географског подручја Србије се истиче квалитетом и тражен је на тржишту земаља Европске

уније. Пчеларство може бити допунска делатност на пољопривредном газдинству јер не захтева велику површину и велика улагања. Такође, уз значајна улагања може бити профитабилна основна делатност. Просечан принос меда по кошници у претходним годинама у условима обилних падавина се знатно смањило. Газдство са 100 кошница може да обезбеди егзистенцију за вишечлану породицу. Проблем је нестандардан квалитет меда и непостојање великих купаца као и низак ниво знања у вези са новим технологијама производње и прераде меда и производа од меда. Сектор – Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље, и др) – ратарска производња, као базична пољопривредна производња, преставља изузетно значајну област пољопривредне производње. Она убухвата, поред гајења биљака које се користе за исхрану људи, и гајење биљака од којих се производи сточна храна, али и гајење биљака за индустријску прераду. Највећи проблеми овог сектора су уситњеност парцела, и застарелост механизације којом се ова производња обавља, и мале површине под ратарским културама које се наводњавају. Циљ је модернизација механизације, повећање површина ратарских култура које се наводњавају и подизање техничких услова за производњу на виши ниво, и јачање производног ланца.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Комплементарност мера које реализује Секретаријат за пољопривреду Градске управе Града Београда са мерама дефинисаним ННПП Републике Србије је у следећим секторима: 1. У сектору млека; 2. У сектору месо; 3. У сектору воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће; 4. У сектору осталих усева (житарица, индустријског, ароматичног, зачинског биља, и др.); 5. У сектору пчеларства. Могуће двоструко финансирање ће се спречавати потписивањем изјаве од стране корисника подстицајних средстава, чиме ће гарантовати пуном моралном, материјалном и кривичном одговорношћу да не користи бесповратна подстицајна средства од стране других буџетских корисника за исту намену. Секретаријат за пољопривреду Градске управе Града Београда нема могућност провере двоструког финансирања истих захтева корисника.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица – носиоци регистрованих комерцијалних пољопривредних газдинстава са територије града Београда, којима се цело поседа, или његов део налази на територији града Београда.

2.1.5. Економска одрживост: Подносилац захтева за средства није у обавези да докаже економску одрживост улагања кроз одређену форму бизнис плана или пројекта.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: да подносилац пријаве има пребивалиште на територији града Београда; да је подносилац захтева физичко лице носилац регистрованог породичног пољопривредног газдинства на територији града Београда; да се катастарске парцеле газдинства на којима се поставља опрема/држе грла стоке/обавља пољопривредна производња налазе на територији града Београда; да носилац захтева не користи бесповратна подстицајна средства од стране других буџетских корисника за исту намену; да подносилац пријаве и добављач не представљају повезана лица; да се набавка грла, све опреме, прикључних машина и трактора изврши након објављивања јавних позива; да има у власништву, или закупу најмање 0,50 хектара обрадивог пољопривредног земљишта на територији града Београда; да је катастарска парцела на којој се поставља опрема у власништву подносиоца пријаве или члана пољопривредног газдинства,

или у закупу од стране подносиоца пријаве најмање до 31. децембра 2028. године; да катастарска парцела на којој се поставља опрема има адекватан довод воде; да се више катастарских парцела на којима ће бити постављена опрема налазе један до друге и чине непрекиду парцелу; да се на катастарској парцели на којој се поставља воћарска опрема налази формиран засад воћа (осим за набавку жичане оградe); важи за набавку опреме за воћарство и повртарство; да нема неизмирених доспелих пореских обавеза по основу изворних локалних јавних прихода на територији града Београда за 2022. годину.

2.1.7. Специфични критеријуми: У сектору млека, подносиоци пријава треба да испуне следеће специфичне услове: 1) у случају набавке грла стоке, сва грла стоке морају бити исте расе; 2) у случају набавке опреме за сточарство, прикључних машина или трактора, пољопривредно газдинство у свом власништву мора да има од једне до 29 млечних крава на крају инвестиције; У сектору меса, подносиоци пријава треба да испуне следеће специфичне критеријуме: 1) у случају набавке грла стоке, сва грла стоке морају бити исте расе; 2) у случају набавке опреме за сточарство, или прикључних машина или трактора, пољопривредно газдинство у свом власништву мора да има до 29 грла говеда, и/или 199 грла оваца и/или коза, и/или 29 крмача, и/или 199 товних свиња, и/или 999 ћурака, и/или 299 гусака, и/или 4.999 бројлера на крају инвестиције; У сектору воће подносиоци пријава треба да испуне следеће специфичне критеријуме: 1) у случају набавке воћарске опреме, или прикључних машина или трактора, вредност инвестиције не сме бити већа до 49.999 евра (односно у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан објављивања јавних позива); 2) у случају набавке усисивача за убирање језграстих плодова, подносилац пријаве мора да има најмање 0,10 хектара засада језграстог воћа на територији града Београда; 3) у случају набавке електричних маказа за резивање воћа, подносилац пријаве мора да има најмање 0,10 хектара засада воћа на територији града Београда; У сектору виноградарства подносиоци пријава треба да испуне следеће специфичне критеријуме: 1) у случају набавке опреме, прикључних машина или трактора, пољопривредно газдинства морају бити уписана у Виноградарском регистру у складу са законом о вину („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 93/12) са највише 1,99 хектара винограда на крају инвестиције; У сектору поврћа подносиоци пријава треба да испуне следеће специфичне критеријуме: 1) у случају набавке нове опреме за повртарску производњу, или прикључних машина или трактора, вредност инвестиције не сме бити већа до 49.999 евра (односно у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан објављивања јавних позива). 2) у случају набавке тифона са или без кишних крила за наводњавање повртарских култура на отвореном, подносилац пријаве мора да има најмање 0,5 хектара земљишта под повртарским културама на отвореном на територији града Београда; У сектору житарица и индустријских усева подносиоци пријава треба да испуне следеће специфичне критеријуме: 1) за набавку прикључних машина и трактора, подносиоци пријава треба да испуне следеће критеријуме: 1) да имају до 49 хектара земљишта под житарицама и индустријским усевима; 2) да имају до 1,99 хектара земљишта под хмељом; 3) за набавку тифона са или без кишних крила, да имају најмање један хектар под ратарским културама или индустријским биљем на територији града Београда; У сектору Пчеларства, подносиоци пријаве треба да испуне следећи критеријум: 1) да на регистрованом пчелињаку има најмање пет кошница.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
101.1.3	Опрема за мужу, клађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.4	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)
101.1.9	Машине за примарну обраду земљишта
101.1.10	Машине за допуску обраду земљишта
101.1.11	Машине за ђубрење земљишта
101.1.12	Машине за сетву
101.1.13	Машине за заштиту биља
101.1.14	Машине за убирање односно скидање усева
101.1.15	Машине за транспорт
101.1.17	Машине и опрема за наводњавање усева
101.2.1	Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса
101.2.3	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализована опрема за транспорт чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, резервоари за течни стајњак, специјализоване приколице за транспорт чврстог/полутечног/течног стајњака, са одговарајућом опремом), укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.2.5	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)
101.2.10	Машине за примарну обраду земљишта
101.2.11	Машине за допуску обраду земљишта
101.2.12	Машине за ђубрење земљишта
101.2.13	Машине за сетву
101.2.14	Машине за заштиту биља
101.2.15	Машине за убирање односно скидање усева
101.2.16	Машине за транспорт
101.2.18	Машине и опрема за наводњавање усева
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.3	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадама
101.4.4	Подизање/набавка жичаних ограда око вишегодишњих засада
101.4.16	Набавка опреме за резивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста
101.4.18	Опрема/механизација за заштиту од мрза
101.4.19	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20	Машине за допуску обраду земљишта
101.4.21	Машине за ђубрење земљишта
101.4.22	Машине за сетву
101.4.23	Машине за садњу
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.25	Машине за убирање односно скидање усева
101.4.26	Машине за транспорт
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.2	Машине за допуску обраду земљишта
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.4	Машине за сетву

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.5.5	Машине за садњу
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.5.7	Машине за убирање односно скидање усева
101.5.8	Машине за транспорт
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1.	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства – 1–2 члана	да	1
2.	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства – 3–4 члана	да	2
3.	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства – 5 и више чланова	да	3
4.	Године старости носиоца пољопривредног газдинства – 18–40 година	да	4
5.	Године старости носиоца пољопривредног газдинства – 41 и више година	да	2
6.	Жена носилац пољопривредног газдинства	да	1
7.	Носилац пољопривредног газдинства се искључиво бави пољопривредном производњом	да	3
8.	Пољопривредно газдинство се бави органском производњом	да	3

2.1.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи за све инвестиције износи 80% укупних прихватљивих трошкова, али да не прелази максимални износ подстицајних средстава који ће бити утврђен јавним позивима. Минимални износи подстицајних средстава зависе од износа достављених предрачуна, односно рачуна за набавку предмета јавних позива.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1.	Повећање површина воћњака које се наводњавају
2.	Повећање површина воћњака заштићених жичаним оградама
3.	Повећање површина воћњака заштићених противградним мрежама
4.	Повећање површина за производњу поврћа у заштићеном простору
5.	Број навањених нових кошница и опреме за пчеларство
6.	Број навањених квалитетних грла стоке и опреме за сточарску производњу
7.	Број навањених нових трактора
8.	Број навањених нових прикључних машина
9.	Број корисника подстицајних средстава
10.	Број газдинстава која су модернизовала производњу
11.	Повећање површина под поврћем на отвореном које се наводњавају
12.	Повећање површина под ратарским усевама и индустријским биљем које се наводњавају

2.1.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе, односно Секретаријата за пољопривреду Градске управе Града Београда. Инвестиције које ће се финансирати у оквиру ове мере ће бити изабране у поступку јавних позива за подношење пријава за коришћење бесповратних средстава. Град Београд као јединица локалне самоуправе сваке године доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (у даљем тексту: Програм мера), објављује јавне позиве за подношење пријава за доделу подстицајних средстава и спроводи широку кампању информисања. Секретар Секретаријата за пољопривреду формира Комисије за утврђивање испуњености услова и доделу подстицајних средстава (у даљем тексту: Комисија) за сваки јавни позив. Достављене пријаве ће бити административно проверени од стране комисија Секретаријата за

пољопривреду у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости. Пријава се подноси од стране корисника на обрасцима у складу са условима који су прописани јавним позивом. Детаљне административне провере се спроводе Комисијски пре одобравања пријава ради утврђивања да ли је пријава потпуна, поднета на време и да ли су услови за одобравање пријава испуњени. Пријаве које буду достављене благовремено и у складу са условима јавног позива ће бити прегледани по редоследу њиховог пристизања. Након обраде пријава од стране Комисије Секретаријата за пољопривреду, (у случају набавке опреме за воћарство и повртарство, представници Секретаријата за пољопривреду ће пре објављивања прелиминарне ранг-листе, извршити контролни преглед на терену, тзв. нулти преглед), биће формирана прелиминарна ранг-листа и на предлог Комисије заменик начелника Градске управе, секретар Секретаријата за пољопривреду доноси Прелиминарну ранг-листу са подносиоцима пријава који испуњавају услове у складу са јавним позивом. Прелиминарна ранг-листа ће бити објављена на званичној интернет-страници Града Београда, као и на огласној табли Градске управе Града Београда.

Против Прелиминарне ранг-листе подносилац пријаве може уложити приговор. По истеку рока за приговор на прелиминарну ранг-листу, заменик начелника Градске управе Града Београда, секретар Секретаријата за пољопривреду доноси коначну ранг-листу о додели подстицајних средстава која ће бити објављена на званичној интернет-страници Града Београда, као и на огласној табли Градске управе Града Београда. Након добијања сагласности градоначелника на коначну ранг-листу о додели подстицајних средстава, подносиоци пријава имају одређени рок за набавку предмета јавних позива, након чега представници Секретаријата за пољопривреду обављају контролни преглед набавке предмета јавних позива непосредним увидом на терену, и о томе сачињавају писани извештај. На основу извештаја, заменик начелника Градске управе Града Београда, секретар Секретаријата за пољопривреду закључује са корисником подстицајних средстава уговор којим се регулишу међусобна права и обавезе, након чега се врши исплата подстицајних средстава. Секретаријат за пољопривреду има право да од дана завршетка рока за достављање пријава за доделу подстицајних средстава непосредним увидом на терену изврши проверу испуњености услова и обавеза о додели подстицајних средстава па до истека уговорне обавезе.

2.2. Назив и шифра мере: 304 Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима.

2.2.1. Образложење: Сектор сточарства генерално, па самим тим и сектор прераде млека на газдинству се суочава са озбиљним и великим проблемима последњих година. Број грла стоке, па и количине произведеног и прерађеног млека је у паду. Количине произведеног млека су у паду, са мањим стагнацијама последњих година. Током 2014. године, на територији града Београда, произведено је 133.508 хиљада литара млека, у 2015. години 118.588 хиљада литара, у 2016. години тај број је износио 106.055 хиљада литара, а према Статистичком годишњаку Београда за 2020. годину, на територији града Београда произведена је количина од 102.308 хиљада литара. То је огроман пад у производњи једне тако важне

компоненте у исхрани људи, посебно за развој физичких карактеристика мале деце. У Стратегији развоја Града Београда до 2027. године, у одељку Привредна структура и потенцијали развоја привреде на подручју Града Београда, посебан одељак посвећен је развоју пољопривреде на територији града, чиме је и овом сегменту београдске привреде дат посебан значај који има, и утицај на читав привредни амбијент. Проблеми са којима се суочавају пољопривредници који се баве производњом и прерадом млека су бројни. Један од највећих проблема се ниска цена млека које пољопривредници предају млекарима, субвенције за производњу млека си мале, а и недовољна економска снага тих истих газдинстава да покрену неку сопствену производњу производа од млека. Онима који се већ баве прерадом млека, желимо да помогнемо да могу набавити нову опрему која им недостаје у процесу производње, а онима који се већ баве прерадом млека на газдинству, да обнове своју већ дотрајалу опрему, модернизују своју производњу, и прошире капацитете своје производње. Београд као највећи град у Републици Србији је изузетно велико тржиште са огромним потрошачким потенцијалом, и квалитетни производи од млека, произведени на пољопривредним газдинствима сигурно могу наћи своје место на тржишту. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Комплементарност мера које реализује Секретаријат за пољопривреду Градске управе Града Београда са мерама дефинисаним ННПП Републике Србије је у у томе што је ова мера у складу са Правилником о подстицајима за спровођење активности у циљу подизања конкурентности кроз диверсификацију економских активности кроз подршку инвестицијама у прераду и маркетинг на пољопривредном газдинству. Давањем подстицајних средстава за набавку опреме за прераду млека на газдинству, Град Београд даје свој допринос у решавању неких од горе наведених проблема.

2.2.2. Циљеви мере: Мера Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима, подржава пре свега мала и средња пољопривредна газдинства, кроз набавку опреме за прераду млека на газдинству. Зависно од природних услова, структуре коришћења пољопривредних површина, економске ситуације и структуре становништва, и осталих фактора који утичу на развој сточарства, у појединим општинама су у мањој или већој мери развијене поједине линије сточарске производње. Сточарска производња на територији града Београда има велики значај, који се огледа пре свега кроз производњу и извоз сточарских производа који служе за исхрану становништва (млеко, месо, јаја, мед и вуне). Сточарство је значајан извор сировина за прехранбену индустрију. Кључни проблем овог сектора огледа се у константном смањењу броја грла стоке, као и смањењу количине произведеног и откупљеног млека. У циљу унапређења процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости, Секретаријат за пољопривреду жели да оснажи и да додатни имулс оним пољопривредним газдинствима која се већ баве прерадом млека, као и онима који млеко произведено на газдинству продају, да то више не чине, већ да могу да организују прераду свог млека на свом газдинству у смислу прављења домаћих производа од млека, који лако проналазе пут до тржишта.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Комплементарност мере коју реализује Секретаријат за пољопривреду Градске управе Града Београда са мерама дефинисаним ННПП Републике

Србије је у томе што је ова мера у складу са Правилником о подстицајима за спровођење активности у циљу подизања конкурентности кроз диверсификацију економских активности кроз подршку инвестицијама у прераду и маркетинг на пољопривредном газдинству. Могуће двоструко финансирање ће се спречавати потписивањем изјаве од стране корисника подстицајних средстава, чиме ће гарантовати пуном моралном, материјалном и кривичном одговорношћу да не користи бесповратна подстицајна средства од стране других буџетских корисника за исту намену. Секретаријат за пољопривреду Градске управе Града Београда нема могућност провере двоструког финансирања истих захтева корисника.

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица – носиоци регистрованих комерцијалних пољопривредних газдинстава са територије града Београда, којима се цео посед, или његов део налази на територији града Београда, а који се баве производњом и прерадом млека на газдинству.

2.2.5. Економска одрживост: Подносилац захтева за средства није у обавези да докаже економску одрживост улагања кроз одређену форму бизнис плана или пројекта.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Подносилац пријаве мора да испуни одређене опште критеријуме: да има пребивалиште на територији града Београда; да је физичко лице носилац регистрованог комерцијалног породичног пољопривредног газдинства на територији града Београда; да се катастарске парцеле пољопривредног газдинства налазе на територији града Београда; да не користи бесповратна подстицајна средства од стране других буџетских корисника за набавку опреме за прераду млека која је предмет јавног позива; да подносилац пријаве и добављач не представљају повезана лица; да нема неизмирених доспелих пореских обавеза по основу изворних локалних јавних прихода на територији града Београда за 2022. годину; – да набавку опреме за прераду млека изврши након објављивања јавног позива.

2.2.7. Специфични критеријуми: Подносилац пријаве који конкурише за опрему за прераду млека на газдинству, мора да испуњава следеће специфичне критеријуме: да у власништву пољопривредног газдинства има одговарајући сточни фонд од најмање две млечне краве, или пет коза, или 20 оваца на газдинству; да поседује важеће Решење о испуњености ветеринарско-санитарних услова и услова хигијене хране.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
304.5	Подршка преради на газдинству
304.5.1.1	Набавка опреме за узорковање, пријем, прераду, пуњење и паковање млека и производа од млека

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1.	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства – 1 – 2 члана	да	1
2.	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства – 3 -4 члана	да	2
3.	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства – 5 и више чланова	да	3
4.	Године старости носиоца пољопривредног газдинства – 18 – 40 година	да	4
5.	Године старости носиоца пољопривредног газдинства – 41 и више година	да	2
6.	Жена носилац пољопривредног газдинства	да	1
7.	Носилац пољопривредног газдинства се искључиво бави пољопривредном производњом	да	3

2.2.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи за све инвестиције износи 80% укупних прихватљивих трошкова, али да не прелази максимални износ подстицајних средстава који ће бити утврђен јавним позивима. Минимални износ подстицајних средстава зависе од износа достављених предрачуна, односно рачуна за набавку предмета јавних позива.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1.	Број корисника који су проширили капацитете своје производње у преради млека
2.	Број корисника који су због ове мере почели да прерађују млеко на газдинству.
3.	Број набављене опреме за прераду млека на газдинству
4.	Број корисника подстицајних средстава
5.	Број газдинстава која су модернизовала производњу

2.2.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе, односно Секретаријата за пољопривреду Градске управе Града Београда. Инвестиције које ће се финансирати у оквиру ове мере ће бити дефинисане јавним позивом за подношење пријава за коришћење бесповратних средстава. Град Београд као јединица локалне самоуправе сваке године доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (у даљем тексту: Програм мера), објављује јавни позив за подношење пријава за доделу подстицајних средстава и спроводи широку кампању информисања. Секретар Секретаријата за пољопривреду формира Комисију за утврђивање испуњености услова и доделу подстицајних средстава (у даљем тексту: Комисија) за јавни позив. Достављене пријаве ће бити административно проверене од стране комисија Секретаријата за пољопривреду у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости. Пријава се подноси од стране корисника на образцима у складу са условима који су прописани јавним позивом. Детаљне административне провере се спроводе Комисијски пре одобравања пријава ради утврђивања да ли је пријава потпуна, поднета на време и да ли су услови за одобравање пријава испуњени. Пријаве које буду достављене благовремено и у складу са условима јавног позива ће бити прегледани по редоследу њиховог пристизања. Након обраде пријава од стране Комисије Секретаријата за пољопривреду, биће формирана Прелиминарна ранг-листа и на предлог Комисије заменик начелника градске управе, секретар Секретаријата за пољопривреду доноси Прелиминарну ранг-листу са подносиоцима пријава који испуњавају услове у складу са јавним позивом. Прелиминарна ранг-листа ће бити објављена на званичној интернет-страници Града Београда, као и на огласној табли Градске управе Града Београда. Против Прелиминарне ранг-листе подносилац пријаве може уложити приговор. По истеку рока за приговор на прелиминарну ранг-листу, заменик начелника Градске управе Града Београда, секретар Секретаријата за пољопривреду доноси Коначну ранг-листу о додели подстицајних средстава која ће бити објављена на званичној интернет-страници Града Београда, као и на огласној табли Градске управе Града Београда. Након добијања сагласности градоначелника на Коначну ранг-листу о додели подстицајних средстава, подносиоци пријава имају одређени рок за набавку предмета јавних позива, након чега представници Секретаријата за пољопривреду обављају контролни преглед набавке предмета јавних позива непосредним увидом на терену, и о томе сачињавају писани извештај. На основу извештаја, заменик начелника Градске управе Града Београда, секретар Секретаријата за пољопривреду закључује са корисником подстицајних средстава уговор којим се регулишу међусобна права и обавезе, након чега се врши исплата

подстицајних средстава. Секретаријат за пољопривреду има право да од дана завршетка рока за достављање пријава за доделу подстицајних средстава непосредним увидом на терену изврши проверу испуњености услова и обавеза о додели подстицајних средстава па до истека уговорне обавезе.

2.3. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.3.1. Образложење: Ова мера омогућава унапређење постојећих и креирање нових знања у складу са стварним потребама крајњих корисника, имплементацију постојећих знања и трансфер знања међусобним повезивањем креатора знања и њиховим повезивањем са пољопривредним произвођачима. Ова мера такође утиче јачање економске моћи пољопривредник газдинстава, јер добијају могућност да кроз сајмове, на којима узима учешће и Град Београд, представе себе и своју производњу тржишту, што је веома битно код произвођача који тек започињу свој посао. Ову меру је неопходно спроводити и због поседовне структуре (велики број малих газдинстава), скромног знања и недостатка додатних вештина руралног становништва, ниске продуктивности и ниских прихода који се остварују од пољопривреде. Мере које је у Програму мера предложи Секретаријат за пољопривреду није могуће реализовати без трансфера знања с обзиром да се ради о областима у пољопривреди које захтевају висок ниво знања и вештина. Планирана су средства за обуку за органску производњу, обуку из области пчеларства и обуку из области воћарства. Ова мера се наслања на Стратегију града Београда до 2027. године, где је једно поглавље у оквиру Привреде Града Београда, посвећено пољопривреди и њеном развоју. Подстицаји за унапређење система креирања и трансфера знања су у директној вези са НППР, јер доприноси остваривању бољих резултата у функционисању и јачању руралне економије. Планирана су и средства за учешће Града Београда на пољопривредним сајмовима. Према Анкети о структури пољопривреде из 2018. године, број пољопривредних газдинстава на територији града Београда који користе рачунаре за вођење евиденције о газдинству је само 768. Електронска писменост већине пољопривредника је прилично мала. Коришћење интернета у сврхе добијања информација везаних за Конкурсе, јавне позиве, обуке, сајмове, и свега онога чиме се Секретаријат за пољопривреду бави, је на веома ниском новоу. Ово је још један посредан начин приближавања пољопривредним произвођачима свега онога што Секретаријат за пољопривреду ради, а тичи се пољопривредних произвођача. Кроз снимање шест специјализованих полчасовних емисија, и пет реприза, пољопривредници се моћи да се упознају из прве руке са свим активностима Секретаријата за пољопривреду, и актуелностима везаним за пољопривреду на територији града Београда

2.3.2. Циљеви мере: Повећање доступности и квалитета знања, јачање руралне економије, унапређење социјалне и економске инклузије малих и средњих газдинстава у руралним срединама, одрживи развој, заштита ресурса, побољшање биодиверзитета, смањење миграције становништва, као и повећање доступности тржишту пољопривредних производа. Боља општа информисаност пољопривредника са територије града Београда о свим активностима и актуелностима везаним за пољопривреду. На овај начин ће пољопривредницима бити доступније информације о датумима расписивања јавних позива за доделу подстицајних средстава из области: 1. Воћарства, повртарства и ратарства; 2. Сточарства и прераде млека на газдинству; 3. Пчеларства; 4. За набавку набавку нових трактора; 5. За набавку пољопривредних прикључних машина. О условима конкурсања, роковима предаје документације. Информације попут времена одржавања обука из органске производње, воћарства и пчеларства, начинима

пријаве ће бити доступније. Време одржавања сајмова пољопривреде, начини пријављивања на исте су такође битне информације које ће пољопривредници добити кроз емитавање ових емисија. На овај начин ће пољопривредници бити упознати са свим активностима Секретаријата за пољопривреду, и моћи ће уз разумевање услова и рокова да оствре своја права на подстицајна средства која додељује Секретаријат, чиме се посредно утиче на јачање руралне економије.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Подстицаји за унапређење система креирања и трансфера знања, као и учешће на сајмовима пољопривреде, снимање и емитавање полчасовних специјализованих емисија из области пољопривреде су у директној вези са НППР, јер доприноси остваривању бољих резултата у функционисању и јачању руралне економије.

2.3.4. Крајњи корисници: Сви пољопривредни произвођачи који имају пребивалиште, регистровано пољопривредно газдинство и земљиште у оквиру газдинства на територији града Београда, као и сви они који желе да се упознају са темама из области пољопривреде на територији града Београда, као и они који желе да се информишу о раду Секретаријата за пољопривреду.

2.3.5. Економска одрживост: Корисници нису у обавези да доставе план економске одрживости.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: За похађање обука и учешће на сајмовима, корисници морају имати пребивалиште, регистровано пољопривредно газдинство и земљиште у оквиру газдинства на територији града Београда.

2.3.7. Специфични критеријуми: За ову меру нису предвиђени специфични критеријуми.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања
402.2	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

2.3.9. Критеријум селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1.	Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере с обзиром да није предвиђено рангирање потенцијалних корисника	не	0

2.3.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи за инвестицију износи 100% укупних трошкова

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број пољопривредних произвођача који су представили своје производе на Сајмовима
2.	Укупан број одржаних едукација/обука
3.	Укупан број пољопривредника који су стекли сертификат или потврду о похађању обуке
4.	Број пољопривредника који су стекли нова знања из различитих области пољопривреде кроз похађање обука.обуке
5.	Број пољопривредника који ће унапредити своју општу информисаност о пољопривреди на територији града Београда.
6.	Број пољопривредника који ће бити информисан о пољопривредним сајмовима (учешће, датуми).
7.	Број пољопривредника који ће бити упознат са јавним позивима које расписује Секретаријат (датуми расписивања, услови, рокови, трајање)
8.	Број пољопривредних произвођача који се пријављују на јавне позиве.

2.3.12. Административна процедура: Секретаријат за пољопривреду планира да се и у 2023. години представи на Сајму етно хране и пића, сајму AGRO BELGRADE 2023, који се одржавају на Београдском сајму, и на Међународном

пољопривредном сајму који ће се одржати у Новом Саду. На основу добијене сагласности на модел уговора Градског правобранилаштва и Закључка градоначелника Града Београда о давању сагласности Секретаријату за пољопривреду да закључи Уговор о закупу простора, заменик начелника Градске управе Града Београда, секретар Секретаријата за пољопривреду ће са овлашћеним заступницима сајмова закључити уговор о давању сајамског простора у закуп или о вршењу било које услуге која је везана за наступ на наведеној сајамској манифестацији. Секретаријат за пољопривреду ће путем специјализованих получасовних емисија из области пољопривреде, трибина, обавестити заинтересоване пољопривреднике о датумима одржавања сајмова, као и начинима за узимање учешће на сајмовима. Секретаријат за пољопривреду планира у 2023. години снимање и емитовање шест получасовних специјализованих емисија у области пољопривреде. Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе односно Секретаријата за пољопривреду. Секретаријат за пољопривреду ће у складу са чланом 12. став 1. тачка 2. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС”, број 91/19) и

Правилником о ближе уређивању начина и процедуре планирања, спровођења поступка јавне набавке, праћење извршења уговора о јавној набавци и начина планирања и спровођења набавки на које се закон о јавним набавкама не примењује и набавки друштвених и посебних услуга („Службени лист Града Београда”, бр. 88/20 и 45/22), спровести поступак јавне набавке за услуге снимања и емитовања получасовних специјализованих емисија из области пољопривреде. 402.2 – Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе односно Секретаријата за пољопривреду, а у складу са програмом мера. Секретаријат за пољопривреду ће упутити Позиве на адресе удружења грађана, предузетника и правних лица за пружање теоријске и практичне обуке (у области воћарства, пчеларства и органске производње), научних и стручних институција да доставе понуде за програм обуке пољопривредника. Достављене понуде ће бити разматране од стране представника Секретаријата за пољопривреду. Критеријуми за избор најповољније понуде ће бити наведени позивом. Представни-

ци Секретаријата за пољопривреду на основу критеријума утврђују најповољнију понуду и дају предлог заменику начелника Градске управе Града Београда, секретару Секретаријата за пољопривреду који доноси Одлуку о избору најповољније понуде. Након добијања сагласности градоначелника на Одлуку о избору најповољније понуде биће закључен Уговор са изабраним извршиоцем којим се регулишу међусобна права и обавезе. Секретаријат за привреду ће путем получасовних специјализованих емисија из области пољопривреде, средстава информисања, интернет-странице, огласних табли које уређују градске општине и одржавањем трибина, обавестити заинтересоване пољопривреднике када ће и у ком року спровести обуку у организацији града

Ова измена програма ступа на снагу од дана објављивања у „Службеном листу Града Београда”.

Градско веће Града Београда

Број 3-474/23-ГВ, 22. маја 2023. године

Председник

Александар Шапић, с. р.

ПОКАЗАТЕЉ

ПОВЕЋАЊА ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА У АПРИЛУ 2023. ГОДИНЕ

Секретаријат за управу – Сектор статистике обавештава кориснике да повећање потрошачких цена, у граду Београду, у априлу 2023. године износи 0,7% у односу на претходни месец.

Градска управа Града Београда

Секретаријат за управу – Сектор статистике

Број XI-06-053-51/23, 12. маја 2023. године

Руководилац Сектора

Невенка Јакшић, с. р.

АКТИ ГРАДСКИХ ОПШТИНА

СОПОТ

Скупштина Градске општине Сопот на седници одржаној 5. маја 2023. године, на основу чл. 85. и 86. Статута Града Београда („Службени лист Града Београда”, бр. 39/08, 6/10, 23/13, 60/19) и чл. 18. и 49. Статута Градске општине Сопот („Службени лист Града Београда”, бр. 45/08, 12/10, 36/13 и 88/19), донела је

ОДЛУКУ

О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О УПРАВИ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ СОПОТ

Члан 1.

У Одлуци о Управи Градске општине Сопот („Службени лист Града Београда”, број 144/19), у члану 23. после става 20. додаје се нови став који гласи:

„Одељење за урбанистичко-грађевинске и комунално-стамбене послове обавља и контролу изградње објеката, поступање по решењу о грађевинској дозволи, поступање

по решењу о одобрењу за извођење радова, и записнике о утврђеном чињеничном стању доставља надлежним органима на даље поступање.”

Члан 2.

Начелник Управе градске општине предложиће Већу градске општине усвајање измене и допуне Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Управи Градске општине Сопот у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове одлуке и извршиће распоређивање запослених у складу са законом, подзаконским актима и Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Управи Градске општине Сопот.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Београда”.

Скупштина Градске општине Сопот

Број 020-6/2023-IV, 5. маја 2023. године

Председник

Љиљана Галић, с. р.